

Z A K O N
O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O ZAŠTITI DJECE I SARADNJI U OBLASTI
MEĐUNARODNOG USVOJENJA

Član 1

Potvrđuje se Konvencija o zaštiti djece i saradnji u oblasti međunarodnog usvojenja, sačinjena u Hagu, 29. maja 1993. godine, u originalu na engleskom i francuskom jeziku.

Član 2

Tekst Konvencije iz člana 1 ovog zakona, u originalu na engleskom i u prevodu na crnogorski jezik glasi:

CONVENTION OF PROTECTION OF CHILDREN AND CO-OPERATION IN
RESPECT OF INTERCOUNTRY ADOPTION

(Concluded 29 May 1993)

(Entered into force 1 May 1995)

The States signatory to the present Convention,

Recognizing that the child, for the full and harmonious development of his or her personality, should grow up in a family environment, in an atmosphere of happiness, love and understanding,

Recalling that each State should take, as a matter of priority, appropriate measures to enable the child to remain in the care of his or her family of origin,

Recognizing that intercountry adoption may offer the advantage of a permanent family to a child for whom a suitable family cannot be found in his or her State of origin,

Convinced of the necessity to take measures to ensure that intercountry adoptions are made in the best interests of the child and with respect for his or her fundamental rights, and to prevent the abduction, the sale of, or traffic in children,

Desiring to establish common provisions to this effect, taking into account the principles set forth in international instruments, in particular the United Nations Convention on the Rights of the Child, of 20 November 1989, and the United Nations Declaration on Social and Legal Principles relating to the Protection and Welfare of Children, with Special Reference to Foster Placement and Adoption Nationally and Internationally (General Assembly Resolution 41/85, of 3 December 1986),

Have agreed upon the following provisions:

CHAPTER I – SCOPE OF THE CONVENTION

Article 1

The objects of the present Convention are:

- a) to establish safeguards to ensure that intercountry adoptions take place in the best interests of the child and with respect for his or her fundamental rights as recognized in international law;
- b) to establish a system of co-operation amongst Contracting States to ensure that those safeguards are respected and thereby prevent the abduction, the sale of, or traffic in children;
- c) to secure the recognition in Contracting States of adoptions made in accordance with the Convention.

Article 2

(1) The Convention shall apply where a child habitually resident in one Contracting State ("the State of origin") has been, is being, or is to be moved to another Contracting State ("the

receiving State") either after his or her adoption in the State of origin by spouses or a person habitually resident in the receiving State, or for the purposes of such an adoption in the receiving State or in the State of origin.

(2) The Convention covers only adoptions which create a permanent parent-child relationship.

Article 3

The Convention ceases to apply if the agreements mentioned in Article 17, subparagraph c, have not been given before the child attains the age of eighteen years.

CHAPTER II – REQUIREMENTS FOR INTERCOUNTRY ADOPTIONS

Article 4

An adoption within the scope of the Convention shall take place only if the competent authorities of the State of origin:

a) have established that the child is adoptable;

b) have determined, after possibilities for placement of the child within the State of origin have been given due consideration, that an intercountry adoption is in the child's best interests;

c) have ensured that

(1) the persons, institutions and authorities whose consent is necessary for adoption, have been counselled as maybe necessary and duly informed of the effects of their consent, in particular whether or not an adoption will result in the termination of the legal relationship between the child and his or her family of origin,

(2) such persons, institutions and authorities have given their consent freely, in the required legal form, and expressed or evidenced in writing,

(3) the consents have not been induced by payment or compensation of any kind and have not been withdrawn, and

(4) the consent of the mother, where required, has been given only after the birth of the child; and

d) have ensured, having regard to the age and degree of maturity of the child, that

(1) he or she has been counselled and duly informed of the effects of the adoption and of his or her consent to the adoption, where such consent is required,

(2) consideration has been given to the child's wishes and opinions,

(3) the child's consent to the adoption, where such consent is required, has been given freely, in the required legal form, and expressed or evidenced in writing, and

(4) such consent has not been induced by payment or compensation of any kind.

Article 5

An adoption within the scope of the Convention shall take place only if the competent authorities of the receiving State:

a) have determined that the prospective adoptive parents are eligible and suited to adopt;

b) have ensured that the prospective adoptive parents have been counselled as may be necessary; and

c) have determined that the child is or will be authorized to enter and reside permanently in that State.

CHAPTER III – CENTRAL AUTHORITIES AND ACCREDITED BODIES

Article 6

(1) A Contracting State shall designate a Central Authority to discharge the duties which are imposed by the Convention upon such authorities.

(2) Federal States, States with more than one system of law or States having autonomous territorial units shall be free to appoint more than one Central Authority and to specify the territorial or personal extent of their functions. Where a State has appointed more than one

Central Authority, it shall designate the Central Authority to which any communication may be addressed for transmission to the appropriate Central Authority within that State.

Article 7

(1) Central Authorities shall co-operate with each other and promote co-operation amongst the competent authorities in their States to protect children and to achieve the other objects of the Convention.

(2) They shall take directly all appropriate measures to:

- a) provide information as to the laws of their States concerning adoption and other general information, such as statistics and standard forms;
- b) keep one another informed about the operation of the Convention and, as far as possible, eliminate any obstacles to its application.

Article 8

Central Authorities shall take, directly or through public authorities, all appropriate measures to prevent improper financial or other gain in connection with an adoption and to deter all practices contrary to the objects of the Convention.

Article 9

Central Authorities shall take, directly or through public authorities or other bodies duly accredited in their State, all appropriate measures, in particular to:

- a) collect, preserve and exchange information about the situation of the child and the prospective adoptive parents, so far as is necessary to complete the adoption;
- b) facilitate, follow and expedite proceedings with a view to obtaining the adoption;
- c) promote the development of adoption counselling and post-adoption services in their States;
- d) provide each other with general evaluation reports about experience with intercountry adoption;
- e) reply, in so far as is permitted by the law of their State, to justified requests from other Central Authorities or public authorities for information about a particular adoption situation.

Article 10

Accreditation shall only be granted to and maintained by bodies demonstrating their competence to carry out properly the tasks with which they may be entrusted.

Article 11

An accredited body shall:

- a) pursue only non-profit objectives according to such conditions and within such limits as may be established by the competent authorities of the State of accreditation;
- b) be directed and staffed by persons qualified by their ethical standards and by training or experience to work in the field of intercountry adoption; and
- c) be subject to supervision by competent authorities of that State as to its composition, operation and financial situation.

Article 12

A body accredited in one Contracting State may act in another Contracting State only if the competent authorities of both States have authorized it to do so.

Article 13

The designation of the Central Authorities and, where appropriate, the extent of their functions, as well as the names and addresses of the accredited bodies shall be communicated by each Contracting State to the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law.

CHAPTER IV – PROCEDURAL REQUIREMENTS IN INTERCOUNTRY ADOPTION

Article 14

Persons habitually resident in a Contracting State, who wish to adopt a child habitually resident in another Contracting State, shall apply to the Central Authority in the State of their habitual residence.

Article 15

(1) If the Central Authority of the receiving State is satisfied that the applicants are eligible and suited to adopt, it shall prepare a report including information about their identity, eligibility and suitability to adopt, background, family and medical history, social environment, reasons for adoption, ability to undertake an intercountry adoption, as well as the characteristics of the children for whom they would be qualified to care.

(2) It shall transmit the report to the Central Authority of the State of origin.

Article 16

(1) If the Central Authority of the State of origin is satisfied that the child is adoptable, it shall:

a) prepare a report including information about his or her identity, adoptability, background, social environment, family history, medical history including that of the child's family, and any special needs of the child;

b) give due consideration to the child's upbringing and to his or her ethnic, religious and cultural background;

c) ensure that consents have been obtained in accordance with Article 4; and

d) determine, on the basis in particular of the reports relating to the child and the prospective adoptive parents, whether the envisaged placement is in the best interests of the child.

(2) It shall transmit to the Central Authority of the receiving State its report on the child, proof that the necessary consents have been obtained and the reasons for its determination on the placement, taking care not to reveal the identity of the mother and the father if, in the State of origin, these identities may not be disclosed.

Article 17

Any decision in the State of origin that a child should be entrusted to prospective adoptive parents may only be made if:

a) the Central Authority of that State has ensured that the prospective adoptive parents agree;

b) the Central Authority of the receiving State has approved such decision, where such approval is required by the law of that State or by the Central Authority of the State of origin;

c) the Central Authorities of both States have agreed that the adoption may proceed; and

d) it has been determined, in accordance with Article 5, that the prospective adoptive parents are eligible and suited to adopt and that the child is or will be authorized to enter and reside permanently in the receiving State.

Article 18

The Central Authorities of both States shall take all necessary steps to obtain permission for the child to leave the State of origin and to enter and reside permanently in the receiving State.

Article 19

(1) The transfer of the child to the receiving State may only be carried out if the requirements of Article 17 have been satisfied.

(2) The Central Authorities of both States shall ensure that this transfer takes place in secure and appropriate circumstances and, if possible, in the company of the adoptive or prospective adoptive parents.

(3) If the transfer of the child does not take place, the reports referred to in Articles 15 and 16 are to be sent back to the authorities who forwarded them.

Article 20

The Central Authorities shall keep each other informed about the adoption process and the measures taken to complete it, as well as about the progress of the placement if a probationary period is required.

Article 21

(1) Where the adoption is to take place after the transfer of the child to the receiving State and it appears to the Central Authority of that State that the continued placement of the child with the prospective adoptive parents is not in the child's best interests, such Central Authority shall take the measures necessary to protect the child, in particular:

a) to cause the child to be withdrawn from the prospective adoptive parents and to arrange temporary care;

b) in consultation with the Central Authority of the State of origin, to arrange without delay a new placement of the child with a view to adoption or, if this is not appropriate, to arrange alternative long-term care; an adoption shall not take place until the Central Authority of the State of origin has been duly informed concerning the new prospective adoptive parents;

c) as a last resort, to arrange the return of the child, if his or her interests so require.

(2) Having regard in particular to the age and degree of maturity of the child, he or she shall be consulted and, where appropriate, his or her consent obtained in relation to measures to be taken under this Article.

Article 22

(1) The functions of a Central Authority under this Chapter may be performed by public authorities or by bodies accredited under Chapter III, to the extent permitted by the law of its State.

(2) Any Contracting State may declare to the depositary of the Convention that the functions of the Central Authority under Articles 15 to 21 may be performed in that State, to the extent permitted by the law and subject to the supervision of the competent authorities of that State, also by bodies or persons who:

a) meet the requirements of integrity, professional competence, experience and accountability of that State; and

b) are qualified by their ethical standards and by training or experience to work in the field of intercountry adoption.

(3) A Contracting State which makes the declaration provided for in paragraph 2 shall keep the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law informed of the names and addresses of these bodies and persons.

(4) Any Contracting State may declare to the depositary of the Convention that adoptions of children habitually resident in its territory may only take place if the functions of the Central Authorities are performed in accordance with paragraph 1.

(5) Notwithstanding any declaration made under paragraph 2, the reports provided for in Articles 15 and 16 shall, in every case, be prepared under the responsibility of the Central Authority or other authorities or bodies in accordance with paragraph 1.

CHAPTER V – RECOGNITION AND EFFECTS OF THE ADOPTION

Article 23

(1) An adoption certified by the competent authority of the State of the adoption as having been made in accordance with the Convention shall be recognized by operation of law in the other Contracting States. The certificate shall specify when and by whom the agreements under Article 17, sub-paragraph c), were given.

(2) Each Contracting State shall, at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession, notify the depositary of the Convention of the identity and the functions of the authority or the authorities which, in that State, are competent to make the certification. It shall also notify the depositary of any modification in the designation of these authorities.

Article 24

The recognition of an adoption may be refused in a Contracting State only if the adoption is manifestly contrary to its public policy, taking into account the best interests of the child.

Article 25

Any Contracting State may declare to the depositary of the Convention that it will not be bound under this Convention to recognize adoptions made in accordance with an agreement concluded by application of Article 39, paragraph 2.

Article 26

(1) The recognition of an adoption includes recognition of:

- a) the legal parent-child relationship between the child and his or her adoptive parents;
- b) parental responsibility of the adoptive parents for the child;
- c) the termination of a pre-existing legal relationship between the child and his or her mother and father, if the adoption has this effect in the Contracting State where it was made.

(2) In the case of an adoption having the effect of terminating a pre-existing legal parent-child relationship, the child shall enjoy in the receiving State, and in any other Contracting State where the adoption is recognized, rights equivalent to those resulting from adoptions having this effect in each such State.

(3) The preceding paragraphs shall not prejudice the application of any provision more favourable for the child, in force in the Contracting State which recognizes the adoption.

Article 27

(1) Where an adoption granted in the State of origin does not have the effect of terminating a pre-existing legal parent-child relationship, it may, in the receiving State which recognizes the adoption under the Convention, be converted into an adoption having such an effect:

- a) if the law of the receiving State so permits; and
- b) if the consents referred to in Article 4, sub-paragraphs c and d, have been or are given for the purpose of such an adoption.

(2) Article 23 applies to the decision converting the adoption.

CHAPTER VI – GENERAL PROVISIONS

Article 28

The Convention does not affect any law of a State of origin which requires that the adoption of a child habitually resident within that State take place in that State or which prohibits the child's placement in, or transfer to, the receiving State prior to adoption.

Article 29

There shall be no contact between the prospective adoptive parents and the child's parents or any other person who has care of the child until the requirements of Article 4, sub-paragraphs a) to c), and Article 5, sub-paragraph a), have been met, unless the adoption takes place within a family or unless the contact is in compliance with the conditions established by the competent authority of the State of origin.

Article 30

(1) The competent authorities of a Contracting State shall ensure that information held by them concerning the child's origin, in particular information concerning the identity of his or her parents, as well as the medical history, is preserved.

(2) They shall ensure that the child or his or her representative has access to such information, under appropriate guidance, in so far as is permitted by the law of that State.

Article 31

Without prejudice to Article 30, personal data gathered or transmitted under the Convention, especially data referred to in Articles 15 and 16, shall be used only for the purposes for which they were gathered or transmitted.

Article 32

(1) No one shall derive improper financial or other gain from an activity related to an intercountry adoption.

(2) Only costs and expenses, including reasonable professional fees of persons involved in the adoption, may be charged or paid.

(3) The directors, administrators and employees of bodies involved in an adoption shall not receive remuneration which is unreasonably high in relation to services rendered.

Article 33

A competent authority which finds that any provision of the Convention has not been respected or that there is a serious risk that it may not be respected, shall immediately inform the Central Authority of its State. This Central Authority shall be responsible for ensuring that appropriate measures are taken.

Article 34

If the competent authority of the State of destination of a document so requests, a translation certified as being in conformity with the original must be furnished. Unless otherwise provided, the costs of such translation are to be borne by the prospective adoptive parents.

Article 35

The competent authorities of the Contracting States shall act expeditiously in the process of adoption.

Article 36

In relation to a State which has two or more systems of law with regard to adoption applicable in different territorial units:

a) any reference to habitual residence in that State shall be construed as referring to habitual residence in a territorial unit of that State;

b) any reference to the law of that State shall be construed as referring to the law in force in the relevant territorial unit;

c) any reference to the competent authorities or to the public authorities of that State shall be construed as referring to those authorized to act in the relevant territorial unit;

d) any reference to the accredited bodies of that State shall be construed as referring to bodies accredited in the relevant territorial unit.

Article 37

In relation to a State which with regard to adoption has two or more systems of law applicable to different categories of persons, any reference to the law of that State shall be construed as referring to the legal system specified by the law of that State.

Article 38

A State within which different territorial units have their own rules of law in respect of adoption shall not be bound to apply the Convention where a State with a unified system of law would not be bound to do so.

Article 39

(1) The Convention does not affect any international instrument to which Contracting States are Parties and which contains provisions on matters governed by the Convention, unless a contrary declaration is made by the States Parties to such instrument.

(2) Any Contracting State may enter into agreements with one or more other Contracting States, with a view to improving the application of the Convention in their mutual relations. These agreements may derogate only from the provisions of Articles 14 to 16 and 18 to 21. The States which have concluded such an agreement shall transmit a copy to the depositary of the Convention.

Article 40

No reservation to the Convention shall be permitted.

Article 41

The Convention shall apply in every case where an application pursuant to Article 14 has been received after the Convention has entered into force in the receiving State and the State of origin.

Article 42

The Secretary General of the Hague Conference on Private International Law shall at regular intervals convene a Special Commission in order to review the practical operation of the Convention.

CHAPTER VII – FINAL CLAUSES

Article 43

(1) The Convention shall be open for signature by the States which were Members of the Hague Conference on Private International Law at the time of its Seventeenth Session and by the other States which participated in that Session.

(2) It shall be ratified, accepted or approved and the instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands, depositary of the Convention.

Article 44

(1) Any other State may accede to the Convention after it has entered into force in accordance with Article 46, paragraph 1.

(2) The instrument of accession shall be deposited with the depositary.

(3) Such accession shall have effect only as regards the relations between the acceding State and those Contracting States which have not raised an objection to its accession in the six months after the receipt of the notification referred to in sub-paragraph *b*) of Article 48. Such an objection may also be raised by States at the time when they ratify, accept or approve the Convention after an accession. Any such objection shall be notified to the depositary.

Article 45

(1) If a State has two or more territorial units in which different systems of law are applicable in relation to matters dealt with in the Convention, it may at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession declare that this Convention shall extend to all its territorial units or only to one or more of them and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.

(2) Any such declaration shall be notified to the depositary and shall state expressly the territorial units to which the Convention applies.

(3) If a State makes no declaration under this Article, the Convention is to extend to all territorial units of that State.

Article 46

(1) The Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of the third instrument of ratification, acceptance or approval referred to in Article 43.

(2) Thereafter the Convention shall enter into force:

a) for each State ratifying, accepting or approving it subsequently, or acceding to it, on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession;

b) for a territorial unit to which the Convention has been extended in conformity with Article 45, on the first day of the month following the expiration of three months after the notification referred to in that Article.

Article 47

(1) A State Party to the Convention may denounce it by a notification in writing addressed to the depositary.

(2) The denunciation takes effect on the first day of the month following the expiration of twelve months after the notification is received by the depositary. Where a longer period for the denunciation to take effect is specified in the notification, the denunciation takes effect upon the expiration of such longer period after the notification is received by the depositary.

Article 48

The depositary shall notify the States Members of the Hague Conference on Private International Law, the other States which participated in the Seventeenth Session and the States which have acceded in accordance with Article 44, of the following:

- a) the signatures, ratifications, acceptances and approvals referred to in Article 43;
- b) the accessions and objections raised to accessions referred to in Article 44;
- c) the date on which the Convention enters into force in accordance with Article 46;
- d) the declarations and designations referred to in Articles 22, 23, 25 and 45;
- e) the agreements referred to in Article 39;
- f) the denunciations referred to in Article 47.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Convention.

Done at The Hague, on the 29th day of May 1993, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the Kingdom of the Netherlands, and of which a certified copy shall be sent, through diplomatic channels, to each of the States Members of the Hague Conference on Private International Law at the date of its Seventeenth Session and to each of the other States which participated in that Session.

KONVENCIJA O ZAŠTITI DJECE I SARADNJI U OBLASTI MEĐUNARODNOG USVOJENJA

(Zaključena 29. maja 1993.)
(Stupila na snagu 01. maja 1995.)

Države potpisnice ove Konvencije,

Smatrajući da dijete treba da raste u porodičnom okruženju, u atmosferi u kojoj vlada sreća, ljubav i razumijevanje, kako bi u potpunosti i skladno razvilo svoju ličnost

Podsjećajući da bi svaka država trebalo, kao prioritet, da preduzme odgovarajuće mjere kako bi omogućila djetetu da ostane zbrinuto u porodici od koje potiče,

Smatrajući da međunarodno usvojenje može pružiti prednosti stalne porodice djetetu za koje odgovarajuća porodica ne može da se nađe u zemlji njegovog porijekla,

Uvjerene u neophodnost preduzimanja mjera kojima se garantuje da se međunarodna usvojenja zasnivaju u najboljem interesu djeteta i uz poštovanje njegovih osnovnih prava, kao i da bi se spriječile otmica, prodaja, ili trgovina djecom,

U želji da u tom cilju utvrde zajedničke odredbe koje uzimaju u obzir načela utvrđena međunarodnim instrumentima, posebno Konvencijom UN o pravima djeteta od 20.11.1989., i Deklaracijom UN o socijalnim i pravnim načelima zaštite i dobrobiti djece, sa posebnim osvrtom na zbrinjavanje u hraniteljske porodice i usvajanje u zemlji i među državama (Rezolucija Generalne skupštine 41/85, od 3.12.1986.),
Sporazumjele su se o sljedećim odredbama:

POGLAVLJE I – PREDMET KONVENCIJE

Član 1

Ciljevi ove Konvencije su:

- a) da se ustanove garancije za zasnivanje međunarodnih usvojenja u najboljem interesu djeteta i uz poštovanje njegovih osnovnih prava koje priznaje međunarodno pravo;
- b) da se uspostavi sistem saradnje između država ugovornica kako bi se osiguralo poštovanje ovih garancija i isto tako spriječile otmica, prodaja ili trgovina djecom;
- c) da se u državama ugovornicama obezbijedi priznavanje usvojenja zasnovanih u skladu sa ovom Konvencijom.

Član 2

(1) Konvencija se primjenjuje kada se dijete sa redovnim boravištem u jednoj državi ugovornici (država porijekla) preseljava ili treba da bude preseljeno ili je bilo preseljeno u drugu državu ugovornicu (državu primaoca) bilo poslije njegovog usvojenja u državi porijekla od strane supružnika ili lica sa redovnim boravištem u državi primaocu, bilo u cilju zasnivanja takvog usvojenja u državi primaocu ili u državi porijekla.

(2) Konvencija se odnosi samo na ona usvojenja kojima se stvara trajan odnos roditelja i djeteta.

Član 3

Konvencija prestaje da se primenjuje ako pristanci iz člana 17, alineja c nijesu bili dati prije nego što dijete napuni osamnaest godina.

POGLAVLJE II – ZAHTJEVI MEĐUNARODNOG USVOJENJA

Član 4

Usvojenje u smislu ove Konvencije zasniva se samo ako su nadležni organi države porijekla:

- a) utvrdili da je dijete podobno za usvojenje;

b) utvrdili, nakon što su mogućnosti za zbrinjavanje djeteta u državi porijekla valjano ispitane, da je međunarodno usvojenje u najboljem interesu djeteta;

c) uvjerali da:

(1) se od lica, institucija i organa čija je saglasnost neophodna za usvajanje, već tražilo mišljenje, i da su valjano obaviješteni o dejstvu njihove saglasnosti, posebno u pogledu toga da li će usvojenje proizvesti prekid pravnog odnosa između djeteta i porodice iz koje potiče, ili neće,

(2) su ta lica, insitucije i organi već slobodno dali svoju saglasnost, u formi koju zakon predviđa i da je ta saglasnost data ili potvrđena u pisanoj formi,

(3) saglasnosti nijesu bile dobijene plaćanjem ili nadoknadom bilo koje vrste i da nijesu povučene, i

(4) saglasnost majke, tamo gdje je potrebna, bila data tek nakon rođenja djeteta; i

d) su se postarali, nakon što su u obzir uzeli uzrast i stepen zrelosti djeteta, da:

(1) je od djeteta zatraženo mišljenje i da je ono valjano obaviješteno o dejstvu usvajanja i njegovog pristanka na usvajanje, kada je pristanak neophodan,

(2) su u obzir uzeti djetetove želje i mišljenja,

(3) dijete pristanak na usvojenja, kada je on neophodan, dalo svojom voljom, u formi kako to zakon nalaže i da ga je izrazilo ili potvrdilo u pisanoj formi, i

(4) taj pristanak nije bio dobijen plaćanjem ili naknadom bilo koje vrste.

Član 5

Usvojenje u smislu ove Konvencije može se zasnovati samo ako su nadležni organi države primaoca:

a) utvrdili da potencijalni usvojitelji ispunjavaju kriterijume i da su podobni za usvojenje;

b) su se postarali da potencijalni usvojitelji budu savjetovani, ukoliko je to potrebno; i

c) utvrdili da je djetetu odobren ili će biti odobren ulazak i stalan boravak u toj državi.

POGLAVLJE III – CENTRALNI ORGANI I AKREDITOVANA TIJELA

Član 6

(1) Svaka država ugovornica određuje centralni organ za izvršavanje obaveza koje su mu nametnute ovom Konvencijom.

(2) Savezne države, države sa više pravnih sistema ili države koje imaju autonomne teritorijalne jedinice mogu da imenuju više od jednog centralnog organa i da preciziraju teritorijalni ili personalni obim njihovih funkcija. Ako je država imenovala više od jednog centralnog organa, odrediće centralni organ kome se upućuju sva saopštenja u cilju njihovog dostavljanja odgovarajućem centralnom organu u državi.

Član 7

(1) Centralni organi sarađuju međusobno i unaprjeđuju saradnju među nadležnim organima u svojoj državi u cilju zaštite djece i postizanja drugih ciljeva ove Konvencije.

(2) Oni neposredno preduzimaju sve odgovarajuće mjere da:

a) pruže informacije o zakonodavstvu svojih država u materiji usvojenja i druge opšte informacije, kao što su statistički podaci i tipski formulari;

b) međusobno se obavještavaju o funkcionisanju Konvencije, i u mjeri u kojoj je to moguće, otklanjaju prepreke za njenu primjenu.

Član 8

Centralni organ preduzimaju, neposredno ili uz pomoć javnih organa, sve odgovarajuće mjere da bi spriječile sticanje nedozvoljne finansijske ili druge koristi u vezi sa usvojenjem i da bi onemogućile praksu koja je u suprotnosti sa ciljevima Konvencije.

Član 9

Centralni organi preduzimaju, neposredno ili uz pomoć drugih organa ili tijela valjano akreditovanih u svojoj državi, sve odgovarajuće mjere, posebno kako bi:

- a) prikupile, sačuvale i razmjenjivale informacije o položaju djeteta i potencijalnih usvojitelja, u mjeri u kojoj je to neophodno za zasnivanje usvojenja;
- b) olakšale, pratile i pokrenule postupke sa ciljem zasnivanja usvojenja;
- c) unaprijedile razvoj savjetodavnih službi i post-adoptivnih službi u svojim državama;
- d) razmjenjivale opšte evaluacione izvještaje o iskustvima sa međunarodnim usvojenjem;
- e) odgovorile, u mjeri u kojoj to dozvoljavaju zakoni njihove države, na opravdane zahtjeve drugih centralnih organa ili javnih organa za dostavljanjem informacija o konkretnom slučaju usvajanja.

Član 10

Akreditaciju mogu dobiti i zadržati je samo ona tijela koja pokazu da su kompetentna i da mogu na valjan način obaviti zadatke koji bi im mogli biti povjereni.

Član 11

Akreditovano tijelo treba da:

- a) ostvaruje samo neprofitne ciljeve pod uslovima i u granicama utvrđenim od strane nadležnih organa države akreditacije;
- b) bude rukovođeno i upravljano od strane lica koja za to kvalifikuju njihov moralni integritet i njihovo obrazovanje ili iskustvo za rad u oblasti međunarodnog usvojenja; i
- c) bude podvrgnuto nadzoru nadležnih organa te države u pogledu njihovog sastava, rada i finansijske situacije.

Član 12

Tijelo akreditovano u jednoj državi ugovornici može da postupa u drugoj državi ugovornici samo ako su ga za to ovlastili nadležni organi obje države.

Član 13

Određivanje centralnih organa i, kada je potrebno, obima njihovih funkcija, kao i naziva i adrese akreditovanih tijela svaka država ugovornica saopštava Stalnom birou Haške konferencije za međunarodno privatno pravo.

POGLAVLJE IV – PROCEDURALNI ZAHTEVI MEĐUNARODNOG USVOJENJA

Član 14

Lica sa redovnim boravištem u jednoj državi ugovornici koja žele da usvoje dijete sa redovnim boravištem u drugoj državi ugovornici, treba da podnesu zahtjev centralnom organu u države svog uobičajenog boravišta.

Član 15

(1) Ako centralni organ države primaoca utvrdi da podnosioci zahtjeva ispunjavaju kriterijume i da su podobni za usvojitelje, sastavlja izvještaj sa podacima o njihovom identitetu, ispunjenosti kriterijuma i podobnosti za usvajanje, njihovom ličnom, porodičnom i zdravstvenom stanju, njihovoj društvenoj sredini, razlozima za usvajanje, sposobnosti da preduzmu međunarodno usvojenje, kako i osobinama djeteta za čije bi staranje oni trebalo da budu sposobni.

(2) Izvještaj se dostavlja centralnom organu države porijekla.

Član 16

(1) Ako centralni organ države porijekla utvrdi da je dijete podobno za usvojenje:

- a) sastavlja izvještaj koji sadrži podatke o njegovom identitetu, njegovoj podobnosti za usvajanje, porijeklu, društvenoj sredini, porodičnoj istoriji, zdravstvenoj anamnezi, uključujući i anamnezu porodice iz koje dijete potiče, kao i o svim posebnim potrebama djeteta;

b) valjano vodi računa o uslovima djetetovog obrazovanja, kao i o njegovom etničkom, vjerskom i kulturnom porijeklu;

c) uvjerava se da su saglasnosti navedene u članu 4 dobijene; i

d) utvrđuje, posebno na osnovu izvještaja o djetetu i potencijalnim usvojiteljima, da li je predviđeni smještaj u najboljem interesu djeteta.

(2) Dostavlja centralnom organu države primaoca svoj izvještaj o djetetu, dokaz o potrebnim saglasnostima i razloge svoje odluke o smještaju, vodeći računa da ne otkrije identitet majke i oca ukoliko u državi porijekla ovi identiteti ne smiju biti otkriveni.

Član 17

Odluka o tome da dijete treba povjeriti potencijalnim usvojiteljima može biti donijeta u državi porijekla samo ako:

a) se centralni organ te države uvjerio da se sa tim slaže svaki od budućih usvojitelja;

b) je centralni organ države primaoca odobrio takvu odluku, ukoliko se odobrenje zahtijeva prema pravu te države ili ako to traži centralni organ države porijekla;

c) su se centralni organi obje države saglasile da se može pristupiti postupku zasnivanja usvojenja; i

d) je utvrđeno, u skladu sa članom 5, da potencijalni usvojitelji ispunjavaju uslove i podobni su da usvoje dijete i da dijete ima ili će dobiti dozvolu za ulazak i stalni boravak u državi primaocu.

Član 18

Centralni organi obiju država preduzeće sve potrebne mjere kako bi za dijete dobile dozvolu da napusti državu porijekla i uđe i stalno boravi u državi primaocu.

Član 19

(1) Premještanje djeteta u državu primaoca može se izvršiti samo ako su ispunjeni uslovi iz člana 17.

(2) Centralni organi obiju država staraju se da se ovo premještanje izvrši potpuno bezbjedno i odgovarajućim uslovima i, ako je moguće, u društvu usvojitelja ili budućih usvojitelja.

(3) Ako do premještanja djeteta ne dođe, izveštaji navedeni u čl. 15 i 16 vraćaju se organima koji su ih dostavili.

Član 20

Centralni organi se međusobno obavještavaju o postupku usvojenja i mjerama koje su preduzeli da bi se ono zasnovalo, kao i o toku probnog smještaja (uzajamnog prilagođavanja, probnog usvojenja) ukoliko je on zatražen.

Član 21

(1) Kada usvojanje treba da se zasnjuje nakon prelaska djeteta u državu primaoca i kada centralni organ te države smatra da dalji smještaj djeteta kod potencijalnih roditelja nije u njegovom najboljem interesu, ovaj organ će preduzeti nepohodne mjere da zaštite dijete, a posebno:

a) da dijete bude oduzeto od potencijalnih usvojitelja i da organizuju privremeno staranje o njemu;

b) da u dogovoru sa centralnim organom države porijekla, bez odlaganja, organizuje novi smještaj djeteta sa ciljem njegovog usvojenja ili, ako to nije odgovarajuće, da organizuju alternativno rješenje u vidu dugoročnog staranja; usvojenje se ne može zasnovati sve dok centralni organ države porijekla ne bude propisno obaviješten o novim potencijalnim usvojiteljima;

c) kao poslednju mjeru, da organizuju povratak djeteta, ako njegovi interesi to zahtijevaju.

(2) Imajući u vidu naročito uzrast djeteta i stepen njegove zrelosti, dijete se mora konsultovati i, ukoliko je to potrebno u konkretnom slučaju, mora se pribaviti njegov pristanak u pogledu mjera koje treba preduzeti u skladu sa ovim članom.

Član 22

(1) Funkcije koje su ovim Poglavljem povjerene centralnom organu mogu da obavljaju javni organi ili tijela akreditovana u skladu sa Poglavljem III, u obimu koji predviđa pravo njihove države.

(2) Država ugovornica može da da izjavu depozitaru Konvencije da se funkcije povjerene centralnom organu čl. 15 do 21 mogu takođe obavljati u toj državi, u obimu koji predviđa pravo te države i pod kontrolom njenih nadležnih organa, od

a) u toj državi ispunjavaju uslove u pogledu moralnog integriteta, stručnosti, iskustva i odgovornosti; i

b) su kvalifikovana, na osnovu svojih moralnih kvaliteta, i obrazovanja ili iskustva za rad u oblasti međunarodnog usvojenja.

(3) Država ugovornica koja da izjavu predviđenu stavom 2 uobičajeno obavještava Stalni biro Haške konferencije za međunarodno privatno pravo o nazivima, odnosno imenima i adresama ovih tijela i lica.

(4) Država ugovornica može da da izjavu depozitaru Konvencije da se usvojenja djece sa redovnim boravištem na njenoj teritoriji mogu da zasnju samo ako su funkcije povjerene centralnim organima vršene u skladu sa stavom 1.

(5) Bez obzira na izjave date u skladu sa stavom 2, izvještaji predviđeni čl. 15 i 16 se u svakom slučaju pripremaju u nadležnosti centralnog organa ili drugih organa ili tijela u skladu sa stavom 1.

POGLAVLJE V – PRIZNAVANJE I DEJSTVA USVOJENJA

Član 23

Usvojenje za koje je nadležni organ države ugovornice u kojoj je usvojenje zasnovano potvrdio da je usklađeno sa Konvencijom, punovažno se priznaje i u drugim državama ugovornicama. U potvrdi se precizira kada su i od strane koga date saglasnosti predviđene članom 17 stav c.

(2) Država ugovornica će prilikom potpisivanja, potvrđivanja, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja, obavijestiti depozitara Konvencije o identitetu i funkciji organa, jednog ili više njih koji je u toj državi nadležan da da potvrdi. Takođe će ga obavijestiti i o svakoj promjeni u imenovanju ovih organa.

Član 24

Priznanje usvojenja može biti odbijeno u drugoj državi ugovornici samo ako je usvojenje očigledno suprotno njenom javnom poretku, vodeći pritom računa o najboljem interesu djeteta.

Član 25

Svaka država ugovornica može da da izjavu depozitaru Konvencije da neće biti vezana Konvencijom u pogledu priznavanja usvojenja zasnovanih u skladu sa sporazumom zaključenim primjenom člana 39 stav 2.

Član 26

(1) Priznavanje usvojenja obuhvata i priznavanje:

a) pravnog odnosa roditelj-dijete između djeteta i njegovih usvojitelja;

b) roditeljskog prava usvojiteljima djeteta;

c) prestanka prethodnog pravnog odnosa između djeteta i njegove majke i oca, ako usvojenje ima takvo dejstvo u državi ugovornici u kojoj je zasnovano.

(2) Ako usvojenje ima za dejstvo prestanak prethodnog roditeljsko-dječijeg odnosa, dijete uživa u državi primaocu i u svim državama ugovornicama u kojima je usvojenje priznato, prava jednaka onima koja proizilaze iz usvojenja sa tim dejstvom u svakoj od tih država.

(3) Prethodni stavovi ne idu na uštrb primjene ma koje odredbe koja je povoljnija za dijete, a na snazi je u državi ugovornici koja priznaje usvojenje.

Član 27

(1) Kada usvojenje zasnovano u državi porijekla nema za dejstvo prestanak prethodnog pravnog odnosa roditelj-dijete, ono se može u državi primaocu koja priznaje usvojenje u skladu sa Konvencijom, preinačiti u usvojenje sa takvim dejstvom:

- a) ako pravo države primaoca to dozvoljava; i
 - b) ako je pristanak iz člana 4 stav 1 tač. c i d, dat ili se daje za vrhu takvog usvojenja.
- (2) Član 23 primjenjuje se na odluku o preinačenju usvojenja.

POGLAVLJE VI – OPŠTE ODREDBE

Član 28

Konvencija ne utiče na zakone države porijekla koji zahtijevaju da se usvojenje djeteta sa redovnim boravištem u toj državi zasnuje u toj državi ili kojima se zabranjuje da dijete bude smješteno ili premješteno u državu primaoca prije njegovog usvojenja.

Član 29

Ne smije biti kontakta između potencijalnih usvojitelja i roditelja djeteta ili drugog lica koje se stara o djetetu sve dok uslovi iz člana 4, alineja a) - c), i člana 5, alineja a), ne budu ispunjeni, osim ako se usvojenje zasniva između članova iste porodice ili ako je takav kontakt u skladu sa uslovima koje je utvrdio nadležni organ države porijekla.

Član 30

(1) Nadležni organi države ugovornice staraju se da informacije koje imaju o djetetovom porijeklu, posebno informacije o identitetu njegovih roditelja, kao i zdravstvenoj anamnezi, ostanu sačuvane.

(2) Oni se staraju da dijete ili njegov zakonski zastupnik imaju pristup ovim informacijama, uz odgovarajuća uputstva, ukoliko to dozvoljava pravo te države.

Član 31

Ne dovodeći u pitanje član 30, lični podaci prikupljeni ili dostavljeni u skladu sa Konvencijom, posebno podaci na koje se pozivaju čl. 15 i 16, koriste se samo za potrebe zbog kojih su i prikupljeni ili dostavljeni.

Član 32

(1) Niko ne smije da stiče protivzakonitu finansijsku ili drugu korist od aktivnosti vezanih za međunarodno usvojenje.

(2) Mogu se zahtijevati i biti isplaćeni samo troškovi i rashodi, uključujući tu i razumne profesionalne naknade licima uključenim u usvojenje,

(3) Direktori, administratori ili zaposleni u tijelima uključenim u usvojenja ne smiju primati naknadu koja je nerazumno visoka u odnosu na pružene usluge.

Član 33

Nadležni organ koji utvrdi da neka odredba Konvencije nije poštovana ili da postoji ozbiljan rizik da neće biti poštovana, odmah obavještava o tome centralni organ svoje države. Ovaj centralni organ odgovoran je da obezbijedi preduzimanje svih odgovarajućih mjera.

Član 34

Ako nadležni organ države odredišta dokumenta to zahtijeva, mora se dostaviti ovjereni prevod koji odgovara originalu. Osim ako nije drugačije predviđeno, troškove tog prevoda snose potencijalni usvojitelji.

Član 35

Nadležni organi država ugovornica postupaju ekspeditivno u postupku usvojenja.

Član 36

U pogledu države koja u materiji usvojenja ima dva ili više pravnih sistema koji važe na različitim teritorijalnim jedinicama:

a) svako pozivanje na uobičajeno boravište u toj državi odnosi se na uobičajeno boravište u teritorijalnoj jedinici te države;

b) svako pozivanje na pravo te države odnosi se na pravo koje je na snazi u relevantnoj teritorijalnoj jedinici;

c) svako pozivanje na nadležne organe ili javne organe te države odnosi se na organe ovlaštene da postupaju u relevantnoj teritorijalnoj jedinici;

b) svako pozivanje na akreditovana tijela te države odnosi se na tijela koja su akreditovana u relevantnoj teritorijalnoj jedinici.

Član 37

U pogledu države koja u materiji usvojenja ima dva ili više pravnih sistema koji se primjenjuju na različite kategorije lica, svako pozivanje na pravo te države odnosi se na pravni sistem određen pravom te države.

Član 38

Država u kojoj različite teritorijalne jedinice imaju sopstvena pravna pravila u pogledu usvojenja nije obavezna da primjenjuju Konvenciju kada država sa jedinstvenim pravnim sistemom ne bi bila obavezna da je primjenjuje.

Član 39

(1) Konvencija ne utiče na primjenu međunarodnih instrumenata čije su članice države ugovornice i koji sadrže odredbe o materiji regulisanoj ovom Konvencijom, osim ako države vezane takvim instrumentima ne daju suprotnu izjavu.

(2) Svaka država ugovornica može da sklopi sporazum sa jednom ili više drugih država ugovornica sa ciljem unaprjeđenja primjene Konvencije u svojim međusobnim odnosima. Ovi sporazumi mogu da odstupe od odredaba čl. 14 do 16 i čl. 18 do 21. Države koje su zaključile takav sporazum, dostavljaju primjerak depozitaru Konvencije.

Član 40

Stavljanje rezervi na ovu Konvenciju nije dozvoljeno.

Član 41

Konvencija se primjenjuje na sve slučajeve u kojima je je zahtjev propisan članom 14 primljen nakon što je Konvencija stupila na snagu u državi primaocu i državi porijekla.

Član 42

Generalni sekretar Haške konferencije za međunarodno privatno pravo u redovnim razmacima saziva Specijalnu komisiju da bi ispitala praktičnu primjenu Konvencije.

POGLAVLJE VII – ZAVRŠNE ODREDBE

Član 43

(1) Konvencija je otvorena za potpisivanje državama koje su bile članice Haške konferencije za međunarodno privatno pravo u vrijeme 17-og zasijedanja i drugim državama koje su učestvovala na tom zasijedanju.

(2) Ona se potvrđuje, prihvata ili odobrava i instrumenti o potvrđivanju, prihvatanju ili odobravanju deponuju se u Ministarstvu spoljnih poslova Kraljevine Holandije, depozitaru Konvencije.

Član 44

(1) Svaka druga država može pristupiti Konvenciji nakon njenog stupanja na snagu u skladu sa članom 46 stav 1.

(2) Instrument pristupanja deponuje se kod depozitara Konvencije.

(3) Pristupanje ima dejstvo samo u odnosima između države koja pristupa i onih država ugovornica koje nijesu istakle prigovor njenom pristupanju u roku od šest mjeseci od prijema obavještenja predviđenog alinejom b) člana 48. Takav prigovor može isto tako istaći svaka država u momentu potvrđivanja, prihvatanja ili odobravanja Konvencije nakon pristupanja. Ovi prigovori dostavljaju se depozitaru.

Član 45

(1) Država sastavljena od dvije ili više teritorijalnih jedinica u kojima se na materiju regulisanu ovom Konvencijom primjenjuju različiti pravni sistemi može prilikom potpisivanja, potvrđivanja, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja izjaviti da će se ova Konvencija primjenjivati na sve teritorijalne jedinice ili samo na jednu ili više njih i može da izmijeni ovu izjavu podnošenjem druge izjave u bilo kom trenutku.

(2) Ove izjave se dostavljaju depozitaru i u njima se izričito navode teritorijalne jedinice na koje se Konvencija primjenjuje.

(3) Ako država ne dâ izjavu predviđenu ovim članom, Konvencija se primjenjuje na sve njene teritorijalne jedinice.

Član 46

(1) Konvencija stupa na snagu prvog dana mjeseca od isteka tri mjeseca od deponovanja trećeg instrumenta potvrđivanja, prihvatanja ili odobravanja na koje se poziva član 43.

(2) Nakon toga, Konvencija stupa na snagu:

a) za svaku državu koja je potvrđuje, prihvati ili je potom odobri, ili joj pristupi, prvog dana mjeseca nakon isteka tri mjeseca od deponovanja njenih instrumenata potvrđivanja, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja;

b) za teritorijalne jedinice na koje je Konvencija proširena u skladu sa članom 45, prvog dana mjeseca nakon isteka perioda od tri mjeseca od obavještenja na koje se poziva taj član.

Član 47

(1) Svaka država ugovornica može otkazati Konvenciju pismenim saopštenjem depozitaru.

(2) Otkazivanje proizvodi dejstvo prvog dana mjeseca nakon isteka 12 mjeseci od dana prijema saopštenja od strane depozitara. Kada je u saopštenju preciziran duži period, otkazivanje će proizvesti dejstvo po isteku tog dužeg perioda računajući od dana prijema obavještenja od strane depozitara.

Član 48

Depozitar će obavještavati države članice Haške konferencije za međunarodno privatno pravo, druge države koje su učestvovalе na 17-om zasijedanju i države koje su pristupile u skladu sa članom 44 o sljedećem:

- a) potpisivanju, potvrđivanju, prihvatanju i odobravanju na koje se poziva član 43;
- b) pristupanjima i prigovorima protiv pristupanja predviđenim članom 44;
- c) datumu stupanja na snagu Konvencije u skladu sa članom 46;
- d) izjavama i imenovanjima na koje se pozivaju čl. 22, 23, 25 i 45;
- e) sporazumima navedenim u članu 39;
- f) otkazivanjima predviđenim članom 47.

U znak saglasnosti, mi dolje potpisani valjano ovlašćeni, potpisujemo ovu Konvenciju.

U Hagu, 19. oktobra 1996. godine, sačinjeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su obje verzije podjednako vjerodostojne, u jednom primjerku koji se deponuje u arhivama Vlade Kraljevine Holandije, i čiji se ovjereni primjerek šalje, diplomatskim kanalima, državama članicama Haške konferencije za međunarodno privatno pravo koje su bile članice u vrijeme održavanja 17-og zasijedanja i drugim državama koje su učestvovala na tom zasijedanju.

Član 3

Prilikom predaje isprave o potvrđivanju Crna Gora će dati sljedeće izjave:

a) u skladu sa članom 22 stav 4 Konvencije, Crna Gora izjavljuje da se usvojenje djece koja imaju uobičajeno boravište na njenoj teritoriji, može zasnovati samo ako su funkcije centralnog organa sprovedene u skladu sa članom 22 stav 1 Konvencije;

b) u skladu sa članom 23 stav 2 Konvencije, Crna Gora izjavljuje da je Ministarstvo rada i socijalnog staranja nadležni organ za izdavanje potvrda u skladu sa članom 23 stav 1 Konvencije;

c) u skladu sa članom 25 Konvencije, Crna Gora izjavljuje da neće biti obavezna da prizna usvojenja zasnovana na osnovu sporazuma koji su zaključeni na osnovu člana 39 stav 2 Konvencije.

d) u skladu sa članom 34 Konvencije, Crna Gora izjavljuje da sva dokumenta koja joj se upućuju u cilju primjene Konvencije, moraju biti praćena ovjerenim prevodom na crnogorski jezik.

Član 4

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore – Međunarodni ugovori“.